

Telefony

ústředna: 267 204 300

sekretariát 267 204 310

Fax 222 718 211

E-mail osz_cr@cmkos.cz

Vážený pan

Ing. David Kafka

náměstek ministra pro sociální a rodinnou politiku

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Na Poříčnickém právu 1/376

128 01 Praha 2

Naše zn.: 1619/2011

Vyřizuje: Ing. Písařová

Linka 324

V Praze dne 22. 06. 2011

Vážený pane náměstku,

dovoluji si Vám zaslat podněty Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR k úpravě současných principů dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb na období let 2012 a další návrhy.

S pozdravem

Bc. Dagmar Žitníková
předsedkyně

Příloha : 1

Podněty Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR
k úpravě současných principů dotačního řízení na podporu poskytování
sociálních služeb na období let 2012 a další návrhy.

Na MPSV za účasti zástupců Asociace krajů, Asociace měst a obcí, Unie zaměstnavatelských svazů a Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR (OSZSP ČR) proběhlo dne 7. 6. 2011 jednání o „Principech dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb na období 2012-2013“.

Úvodem jednání bylo za MPSV konstatováno, že vzhledem k termínu vyhlášení dotačního řízení je již málo času na změnu dotačního řízení na rok 2012 a z tohoto důvodu nelze provést zásadní systémové změny. V případě provedení změn se tedy bude jednat pouze o změny dílčí a o případnou úpravu „Metodiky MPSV pro poskytování dotací ze SR a zásad posouzení žádostí“. Navržené úpravy by mohly být do „Metodiky MPSV pro poskytování dotací ze SR a zásad posouzení žádostí“ zapracovány pouze na základě rozhodnutí ministra, což je zcela v jeho kompetenci. Pro připomenutí - dotační řízení bude vyhlášeno v září 2011 a tzn., že po odečtu času na projednání případných úprav dotačního řízení je možno podávat návrhy na úpravy nejpozději do konce června 2011.

OSZSP ČR na jednání konstatoval, že se dlouhodobě neztotožňujeme se stávajícím stavem rozdělování prostředků ze státního rozpočtu na podporu sociálních služeb. MPSV dle našeho názoru více než čtyři roky nereagovalo na zákonné zmocnění uvedené v zákoně o sociálních službách, které mu ukládá vypracování prováděcího právního předpisu k financování sociálních služeb. OSZSP zároveň konstatuje, že nenáročnost dotací a „vágnost“ kritérií k rozdělování těchto dotací ohrožuje nejen klienty a zaměstnance v sociálních službách, ale dlouhodobě nastavený systém poskytování těchto služeb vůbec. Jsme názoru, že nejtransparentnější rozdělení dotací je přes jejich výši vztahenou na 1 uživatele za předem stanovených a transparentních kritérií.

Na základě výzvy ze strany pracovníků MPSV k sociálním partnerům a dalším účastníkům jednání na podání návrhů řešení situace v sociálních službách pro r. 2012 OSZSP ČR vznáší tyto požadavky a dále připomínky k dotačnímu řízení:

1. Požadujeme, aby MPSV při přípravě státního rozpočtu na rok 2012 nárokovalo objem prostředků ze státního rozpočtu na dotace poskytovatelům sociálních služeb minimálně ve výši 8,5 mld. Kč.

Požadavek vychází ze tří skutečností. První skutečností, která OSZSP ČR k tomuto požadavku opravňuje je reálná situace roku 2011, kdy meziroční snížení objemu prostředků na dotace přineslo závažné problémy mnohým poskytovatelům sociálních služeb i jejich zřizovatelům. Druhá skutečnost reaguje na vládou avizované zvýšení DPH a třetí skutečností je požadavek OSZSP, aby se na pracovníky v sociálních službách a sociální pracovníky od 1.1.2012 vztahovala platová stupnice do níž jsou zařazeni

zdravotničtí pracovníci poskytující zdravotní péči a aby pracovníkům v sociálních službách a sociálním pracovníkům příslušely platové tarify podle této stupnice platových tarifů.

Odborový svaz požaduje, aby v případě nenaplnění tohoto bodu bylo za MPSV sociálním partnerům a dalším subjektům sděleno, jaké budou způsoby řešení nedostatku finančních prostředků - např., kterým uživatelům nebude sociální péče poskytována a jaké budou náhradní postupy. Současně požadujeme vyjádření MPSV stran návrhu OSZSP ČR, aby se na pracovníky v sociálních službách a sociální pracovníky od 1.1.2012 vztahovala platová stupnice do níž jsou zařazeni zdravotničtí pracovníci poskytující zdravotní péči a aby pracovníkům v sociálních službách a sociálním pracovníkům příslušely platové tarify podle této stupnice platových tarifů.

Připomínáme, že systém podpory sociálních služeb z veřejných prostředků je dlouhodobě neřešen, resp. jeho stávající stav je dále neudržitelný. Je potřeba co nejdříve najít shodu na principech řešení alespoň na další léta, tj. počínaje rokem 2013.

Pro rok 2012, jak bylo konstatováno na uvedeném jednání, není možná radikální změna dotačního řízení. Je tedy vhodné akceptovat alespoň změny v metodice a posouzení žádostí. Je nutno přepracovat část VII. metodiky poskytování dotací a to hlavně bod.4 – „Kritéria pro posouzení žádostí a požadavku na dotaci“. Příliš často se tam objevují slova „přihlíží se“, „přiměřenost“, aniž by bylo definováno jak. Posuzování žádostí se tímto jeví jako zcela subjektivní bez možnosti „pochopit objektivitu“. Kriteria požadujeme pregnantně specifikovat.

2. Pro dotační řízení na rok 2012 navrhuje tato opatření:

2.1. k metodě stanovení dotací :

A. Na základě vyhodnocení statistických dat od poskytovatelů z roku 2010 se zahrnutím inflačních vlivů a vlivu zvýšení DPH vydat neprodleně „normy nákladů a zdrojů financování“ vztahované na uživatele. Náklady rozdělit na osobní, odpisy a ostatní (věcné), výnosy rozdělit na úhrady od uživatelů, z příspěvku na péči, od zdravotních pojišťoven, ostatní výnosy a požadavek dotací zřizovatele a ze státního rozpočtu. Dosud stanovené normativy jako „minimální průměrné hodnoty úhrady a tržeb od ZP“ považujeme vzhledem k charakteru služeb (sociální) jako zcestné.

B. V totožném členění posuzovat žádosti o dotaci pro jednotlivé služby. Tj. náklady posuzovat v poměru k normativním nákladům služby, v případě jejich překročení krátit nárok na dotaci těchto nákladů (např. překročení o 10% bude krátit nárok o dotaci těchto nákladů o 5% v dané položce). Je to nutno podrobit modelování na vzorku dat např. z loňských žádostí. Na stránce zdrojů je třeba hodnotit i schopnost uživatelů hradit sociální služby (není možno znevýhodňovat klienty, resp. poskytovatele, kteří na to nemají).

C. Výsledkem by měl být exaktní algoritmus, který přesně stanoví „uznaný“ požadavek na dotaci. Tato výše by potom mohla být „komisí“ korigována na skutečnou výši. Teprve v této fázi může být zohledněna „ochota“ státu dofinancovat funkční sociální služby

2.2. Vzhledem k tomu, že většina veřejných rozpočtů (kraje, obce) na rok 2012 bude odsouhlasována v listopadu 2011, je velmi vhodné sdělit výsledky dotačního řízení do konce října 2011. Leden 2012 je úplně scestný, v současných rozpočtech nelze počítat s velkými a potřebnými rezervami.

Tímto jsme popsali náš návrh na proceduru přidělování dotací na poskytování sociálních služeb. Její exaktnost musí být dopracována až po modelaci na známých datech ze žádostí i statistiky. Tímto se hlásíme k dalším jednáním o algoritmech posuzování. Zásadně ale odmítáme metodu „černé skříňky“, kam jsou dodána vstupní data (žádosti) a je odsouhlasován až výstup (navržená dotace), aniž by kdokoli měl možnost zkontrolovat objektivnost celého posouzení.

Jsme přesvědčení, že v dalších letech přejdeme k modelu osvědčenému v okolních zemích, kde zadavatel (objednatel) dotovaných sociálních služeb může být jediné veřejná správa (sociální odbory státních a samosprávných úřadů). Poskytovatelé sociálních služeb dostávají hrazenu péči v cenách „obvyklých“ a regulovaných. Tržní prostředí může fungovat v sociálních službách snad jen u 2% uživatelů.

Dle názoru OSZSP ČR je nutné, aby MPSV akceptovalo závěry rady Evropy ze dne 8. června 2009 nazvané „Sociální služby jako nástroj aktivního začleňování, posilování sociální soudržnosti a oblasti pro pracovní příležitosti“¹;

1. že se na služby obecného zájmu zaměřují integrované hlavní směry č. 6 přijaté Radou dne 8. června 2010 a hlavní směry č. 10 přijaté Radou dne 21. října 2010 v rámci strategie EU 2020, se zvláštním důrazem na zásadu dostatečného poskytování dostupných a udržitelných vysoce kvalitních služeb, k nimž budou mít přístup všichni občané;
2. že sociální služby přímo přispívají k posilování sociální ochrany každého občana a že přispívají k hospodářské, sociální a územní soudržnosti na místní, regionální, vnitrostátní i evropské úrovni, přičemž plní klíčovou úlohu v rámci tvorby pracovních míst;
3. že organizace a financování sociálních služeb spadají do pravomoci členských států a je třeba je provádět v souladu s platnými pravidly EU, jsou-li použitelná;
4. že sociální služby pomáhají zajistit ochranu lidských práv osob s postižením a dětí, jak je uvedeno v příslušných úmluvách Organizace spojených národů²;

¹ Dokument 10052/09.

² Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením přijatá Valným shromážděním OSN dne 13. prosince 2006 a Úmluva OSN o právech dítěte přijatá Valným shromážděním dne 20. listopadu 1989.